

هلمشهر و خانواده

حرف‌های تاریخ با دانش‌آموزان

معاون آموزش و پرورش: اسناد لانه جاسوسی به محتوای کتاب‌های درسی وارد می‌شوند

گزارش

رابعه تیموری

روزنامه‌نگار

از آبان‌ماه سال ۱۳۵۷ که دانش‌آموزان ایرانی بیابانه دادند و اعلام کردند که ۱۱۴ آبان هر سال را به عنوان روز دانش‌آموز و با هدف بزرگداشت شهدای این قشر گرامی می‌دارند از آن تاریخ ۴۵ سال می‌گذرد، اما هم‌زمانی تاریخی تسخیر لانه جاسوسی آمریکا در سال ۱۳۵۸ با روز دانش‌آموز، اتفاق پراهمیتی بود که نباید به سادگی از کنار آن عبور می‌کردیم و غفلت ما از این موضوع نه یک سال و یک دهه، بلکه چندین دهه ادامه داشت و ما جز به جایی رسیدیم که روایت اتفاقات لانه جاسوسی آمریکا و وارد کردن اسناد آن به کتاب‌های درسی دانش‌آموزان به توصیه و مطالبه جدی مقام معظم رهبری تبدیل شد. پیدا کردن زبانی تأثیرگذار برای روایت محتوای این اسناد، دغدغه جدی متولیان سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی بود که خطیربودن این مسئولیت، به سرانجام رساندن آن را تا امروز به درازا کشاند. در گفت‌وگویی با حجت‌الاسلام علی لطیفی، معاون وزیر آموزش و پرورش و رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی او از به‌ثمر رسیدن این وظیفه خبر داده و جزئیات وارد شدن اسناد رسمی به کتاب‌های درسی را بازگو کرده است. او روایتگری تأثیرگذار اسناد را مهم‌ترین ویژگی آنها می‌داند:

اسناد ۱۱ جلد است و قسمت بسیار زیادی از این حجم مطالب، مناسب سن نوجوانان و جوانان نیست. با مطالعات کارشناسی این گروه ۶۰ تا ۷۰ سند از کل آن اسناد گزینش شدند

چرا از میان شسواهد و وقایع تاریخی مختلف انقلاب، ویدادهای مربوط به لانه جاسوسی را برای وارد کردن به کتاب‌های درسی انتخاب کردید؟

لانه جاسوسی را یکی از دلایل انتخاب آنها برای وارد کردن به محتوای کتاب‌های درسی عنوان کردید. اسناد لانه جاسوسی چطور استفاده شده است؟

تجربه نشان داده‌ملتی که تاریخ کشورش و تهدیدهای آن را نشناسد، ممکن است دوباره در معرض خطر قرار بگیرد. اسناد لانه جاسوسی علاوه بر آن که روایتگری بخش مهمی از تاریخ ما هستند، ویژگی منحصر به فرد دیگری دارند؛ این اسناد از زبان راویان بی‌طرف یا از زبان راویانی است که روایت شان به زبان ما نیست، وقایعی روایت می‌شوند که برای نسل جوان جذاب‌تر است و اگر ما بدینمان از این اسناد چگونه استفاده کنیم، زمینه‌های اثرگذاری در نسل جوان، در آنها وجود دارد. مقام معظم رهبری می‌بارها تأکید و مطالبه کرده‌اند که آموزش و پرورش با وارد کردن این اسناد در کتاب‌های درسی زمینه‌افزایش آگاهی نسل جوان از مضمون این اسناد را بچونود.

در بسیاری از وقایع تاریخی که در کتاب‌های درسی روایت شده‌اند، زبان روایت مناسب نسل امروز را نمی‌بینیم که پذیرش و تأثیرگذاری آن وقایع را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. این نکته در وارد کردن اسناد لانه جاسوسی به کتاب‌های درسی چقدر مورد توجه قرار گرفته و روایت‌گری این اسناد به چه صورتی است که از سوی دهه‌هشتادها پذیرفته شود؟

این موضوع بسیار اهمیت دارد که بپذیریم باید مطالب درسی با زبان خاص نوجوانان نوشته شود تا پس از پذیرش این امر، تلاش‌مان را روی تولید محتوای کتاب‌های آموزشی با زبان ویژه نسل امروز متمرکز کنیم. من تصورم این است که هنوز درباره لزوم این هم‌زبانی در بعضی از افراد تردید وجود دارد و به همین دلیل برخی از مفاهیم کتاب‌های درسی با زبانی غیرملموس برای نسل جوان روایت می‌شوند. در حالی که اگر داشتن سواد رسانه‌ای با تفکر انتقادی و تحلیلی را نیاز دانش‌آموزان امروزی بدانیم، قطعا در روایتگری مفاهیم تاریخی هم زبان مشترک را پیدا می‌کنیم.

شما جذابیت شیوه روایتگری اسناد

یکی از ویژگی‌های نسل جوان این است که سعی می‌کند روایت‌های حاکم و رسمی را نپذیرد و از شاخصه‌های مثبت اسناد این است که روایت حاکمیت نیستند. موفق بودن اسناد لانه جاسوسی و موجود بودن نسخه‌های اصلی آنها هم نقطه قوت دیگر آنها محسوب می‌شود. مطالبی که اسناد از جزئیات ارتباطات سفیر آمریکا با شاه روایت می‌کنند، توسط یک فرد انقلابی بازگو نمی‌شود، بلکه راوی وقایع، همین اسناد و نگارنده‌های غیرانقلابی آنها هستند. این شاخصه‌ها در اسناد لانه جاسوسی ظرفیت پذیرش و باورپذیری قابل توجهی را به‌وجود می‌آورد. یکی از مهم‌ترین دلایلی که رهبر معظم انقلاب در این چند ساله تأکید داشتند جوانان با اسناد لانه جاسوسی آشنا شوند دقیقاً همین مسئله است. اگر ما متهم هستیم که از عملکرد آمریکا در دوران قبل از انقلاب روایت خودمان را داریم، این اسناد ما را از این اتهام مبرا می‌کنند.

بسیاری از مفاهیم تاریخی از ظرفیت‌های روایی مناسبی برخوردارند، اما برای ارائه آنها در کتاب‌های درسی شیوه مناسبی انتخاب

نمی‌شود.

بخش قابل توجهی از دشواری‌های کار ما در سازمان پژوهش ناظر بر این مسئله بوده که چطور اسناد را در کتاب‌های درسی وارد کنیم تا باورپذیر، واقعی و اثرگذار باشند. برای رسیدن به این هدف هم فرایندی چند مرحله‌ای را طی کردیم تا نتیجه کار حساب‌شده و مؤثر باشد. در این فرایند، مهم‌ترین نکته‌ای که مورد توجه قرار دادیم، حرفه‌ای بودن کار بوده است. در مرحله اول از یک گروه مطالعاتی دعوت کردیم مجموعه‌ای از اسناد لانه جاسوسی را که اساساً می‌تواند برای مخاطب جوان و نوجوان قابل استفاده باشد، استخراج کنیم. موضوعات مرتبط با دنیای امروزی را انتخاب کردند. اسناد ۱۱ جلد است و قسمت بسیار زیادی از این حجم مطالب، مناسب سن نوجوانان و جوانان نیست. با مطالعات کارشناسی این گروه ۶۰ تا ۷۰ سند از کل آن اسناد گزینش شدند. در مرحله دوم سعی کردیم ملاحظات و حدود مطالب درسی و خط‌قرمزهای آن را به رسمیت بشناسیم. هر مطلبی را نمی‌توان در کتاب‌های درسی گنجاند. کتاب‌های درسی مرزبندی‌ها و امکان‌های ویژه خود را دارند. در مرحله دوم تمرکز شدیم که کدام اسناد با اهداف برنامه‌های درسی ارتباط برقرار می‌کنند. اهداف برنامه‌های درسی مهم است و باید مطالب را طوری در کتاب‌های درسی جابجایی کنیم که وهله ناچوری در کتاب نباشند. اگر مضمونی در اسناد بود، اما با اهداف کتاب‌های درسی ارتباط برقرار نمی‌کردند، حذف شدند.

گام سوم این بود که بخش‌های گزینش شده از اسناد را به متن آموزشی تبدیل کنیم. مطالب آموزشی کتاب

میوه زندگی

چند راهکار برای کنترل پرخاشگری نوجوانان

نوجوانی، مهم‌ترین دوره سنی هر فرد است که اگر در این برهه زمانی والدین با فرزند خود همراهی نکنند، در دسرس‌های زیادی را هم برای او و هم برای خودشان به‌وجود می‌آورند. یکی از مهم‌ترین علل پرخاشگری نوجوانان، تغییرات هورمونی است. این دگرگونی ناخواسته روی احساسات و افکار نوجوان تأثیر می‌گذارد و او را بی‌قرار و کم‌طاقت می‌کند. نوجوان هر لحظه با خود کلنجار می‌رود که چرا باید درس بخواند؟ چرا کسی او را درک نمی‌کند؟ هدفش از زندگی چیست؟ اما هر چه فکر می‌کند کمتر به جواب می‌رسد. از این‌رو کلافه می‌شود و با پرخاشگری هیجانات منفی خود را بروز می‌دهد. اما چه کنیم تا نوجوان این بحران را با درایت و آرامش پشت سر بگذارد، علی‌صفاری، مشاور کودکان و نوجوانان در این باره چند راهکار پیشنهاد می‌دهد.

■ در نخستین گام، پدر و مادرها باید قوانینی را در خانه مشخص کنند. به این ترتیب خشونت فیزیکی، بددهنی و تهدید خواهد و برادر کوچک‌تر در خانواده ممنوع شود. با این کار والدین به نوجوان خود می‌فهمانند که اگر هم حال خوبی ندارد، همچنان خود را با دعا و تندخویی نشان ندهد.

■ نکته بعدی اینکه مرز بین خشم و پرخاشگری را به فرزند خود یاد دهند. به او بگویند عصبانیتش قابل قبول بوده اما نباید با پرتاب کردن اشیا، کوبیدن در، داد و فریاد زدن آن را روی سر دیگری خالی کند.

■ درباره راه‌های کنترل خشم اطلاعات کافی به دست آورند و به فرزند خود بیاد دهند. یوگا، تنفس عمیق، شمردن تا ۱۰، استراحت و ... استفاده از این تکنیک‌ها می‌تواند به فرد کمک کند تا احساسات، عصبانیت و ناراحتی خود را کنترل کند و کاهش دهد.

■ گوش کردن موسیقی، رفتن به طبیعت، پیاده‌روی خانوادگی و بسازی دسته‌جمعی می‌تواند روح آشفته نوجوان را آرام کند.

■ از همه مهم‌تر اینکه والدین اینسه تمام‌نمای فرزندان خود هستند. اگر می‌خواهند پسر یا دخترشان دوران بلوغ را با آرامش پشت سر بگذارد، خودشان هم باید در کنترل خشم موفق باشند. پدر و مادری که با تندی حرف خود را به کرسی می‌نشانند، نمی‌توانند مربی خوبی برای فرزندش باشند؛ بنابراین احساسات خود را با بیان کلامی در منطقی‌ترین‌ها تبدیل به گویید من واقعا عصبانی هستم که تو اناقت را تمیز نکردی تا من استراحت می‌کنم تو فرصت داری اناقت را مرتب کنی.

اصل ماجرا

مدت خدمت سربازی

۳۰مهر بود که سزایان وظیفه عمومی فراجا اعلام کرد: «با پیشنهاد ستاد کل نیروهای مسلح و تأیید فرمانده معظم کل قوا(مدظله العالی) مدت خدمت دوره ضرورت تمامی سربازان حین خدمت و مشمولانی که از این پس به خدمت اعزام می‌شوند به مدت ۳ماه کاهش یافت.» این خبری مسرت‌بخش برای سربازان بود، اما هنوز چند روزی از تصویب آن نگذشته بود که خبری با مضمون کاهش مدت سربازی به ۱۲ماه مشروط بر تصویب مصوبه در صحن علنی مجلس و تأیید شورای نگهبان از سوی مصوبه کمیسیون تلفیق در رسانه‌ها منتشر شد.

در ادامه انتشار خبر، محسن دهنوی، عضو هیأت رئیس مجلس شورای اسلامی در صفحه توئیتر خود نوشت: «با پیگیری و تلاش‌های آقای قالیباف در مجلس یازدهم، بعد از افزایش ده‌برابری حقوق سربازان در ۳ سال اخیر، با تصویب حکمی در کمیسیون تلفیق، در بخش‌های زیر گام مهمی در راستای اصلاح فرایند سربازی برداشته شد. کاهش مدت دوره سربازی به میانگین ۱۲ماه، تعیین معافیت مشمولان ۳۰ سال دارای ۲ فرزند و بیشتر و تکلیف دولت به تعیین وضعیت مشمولان غایب.» اما نکته قابل توجه اینکه حوزه سربازی در حیطه اختیارات مقام معظم رهبری فرمانده کل قواست و از سوی نیروهای مسلح دنبال می‌شود. همچنین باید توجه داشت که ورود به این موضوع بدون اجازه مقام معظم رهبری با قانون اساسی مغایرت دارد، بنابراین می‌توان گفت کم شدن مدت سربازی، شایعه‌ای بیش نبوده و تاکنون تصمیمی درباره زمان خدمت سربازی گرفته نشده است.

طبق آخرین مصوبه تعیین شده از سوی ستاد کل نیروهای مسلح، مدت سربازی بین ۱۴ تا ۲۱ماه در نظر گرفته شده که البته به موقعیت جغرافیایی و شرایط آب و هوایی محل خدمت سربازی مربوط می‌شود؛ چنانچه خدمت سربازی در مناطق محروم یا مرزی باشد، زمان سربازی از ۱۷ به ۱۴ماه کاهش پیدا می‌کند.

حال خوب

باشکرگزاری به آرامش قلبی برسید

«حالم خوب نیست»، «پریشانم»، «دلشوره دارم»، این جملات را از آدم‌های دور و برتان زیاد شنیده‌اید، کسانی که همیشه مشوش هستند و لحظه‌ای آرام و قرار ندارند و احساس می‌کنند دنیا به آخر رسیده و هیچ چیز نمی‌تواند شادشان کند، افرادی که احساس می‌کنند روزگار در حق‌شان کوتاهی کرده و به آن چه می‌خواسته‌اند نرسیده‌اند. البته بعضی از آنها با مشکلات معیشتی دست و پنجه نرم می‌کنند، اما خیلی از آنها از نظر مالی کم و کسری ندارند و به‌رغم اینکه شرایط زندگی بر وفق مرادشان است، باز هم حال دل‌شان خوب نیست. به باور حجت‌الاسلام مختار نوبختی، مسئول مدرسه شبانه روزی حافظان قرآن حوزه علمیه امام حسن مجتبی (ع)، نبود آرامش قلبی باعث می‌شود انسان‌ها از زندگی و لحظات خوشی که باهم دارند، لذت نبرند. در این باره با او گفت‌وگو کرده ایم.

■ **ثروت‌هایی که به چشم نمی‌آیند**
بعضی از آدم‌ها با اینکه همه چیز دارند اما وجودشان آرام نیست؛ فکر می‌کنند باید شرایط بهتری داشته باشند. در صورتی که اگر به آنچه دارند قانع باشند، از آرامش قلبی برخوردار خواهند بود. حجت‌الاسلام نوبختی معتقد است، انسان‌ها وقتی از خدا دور می‌شوند چنین حسی پیدا می‌کنند. او در ادامه چند راهکار برای داشتن حال خوب ارائه می‌دهد: «متأسفانه بعضی از انسان‌ها به نعمت‌هایی که دارند توجهی نمی‌کنند و همیشه گله مند هستند که چرا از قافله دنیا عقب افتاده‌اند، در صورتی که اگر کمی با خود خلوت کنند، نعمت‌هایی که خداوند به آنها داده را می‌توانند از جلوی نظرشان بگذرانند. سلامتی، داشتن سقفی بالای سر، خانواده نوبختی است که برایش نمی‌توان قیمتی تعیین کرد. چه خوب است که هر شب قبل از خواب، درباره چیزهایی که دارید فکر کنید. شاید در ابتدا نعمت‌های محدودی به ذهن شما برسد اما وقتی فکر کنید، مطمئناً به موارد دیگری هم می‌رسید. با یادآوری نعمت‌های الهی، محبت انسان به‌سوی خدا بیشتر شده و باعث ایجاد رابطه‌ای قوی‌تر نسبت به قبل خواهد شد که در انتها با این رابطه خالق و مخلوقی، فرد احساس قدرت بیشتری برای روبه‌رو شدن با مشکلات زندگی دارد.»